

Datum van het document: 30/01/2020

GEMEENSCHAPPELIJK VOORSTEL VAN DE BELGISCHE GEWESTELIJKE REGULATOREN: NOODLEVERANCIERSREGELING

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	VOORGESCHIEDENIS.....	4
3	KADER	4
3.1	In gebreke blijven en beëindiging van de leveringsactiviteiten	4
3.2	Voorafgaande opvolging van de leveranciers	5
3.3	Noodleveranciersregeling die aanpasbaar is naargelang van het type van klanten: AMR/MMR, YMR	6
3.4	Gas- en elektriciteitsdistributienetten en gesloten distributienetten	6
3.5	Noodleveranciersregeling die aanpasbaar is naargelang van de omvang van de noodlijdende leverancier	6
4	VOORSTELLEN.....	7
4.1	Algemene doelstellingen	7
4.2	Voorwaarden voor alle hierna voorgestelde scenario's	8
4.3	Scenario's	9
4.3.1	Vorbereid in gebreke blijven	10
4.3.2	Plots in gebreke blijven	13
5	AANDACHTSPUNTEN	16
5.1	Evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter	16
5.2	Vergoeding voor de dienstverlening van de DNB	16
5.3	Vergoeding van de schade geleden door de klanten	16
5.4	Recuperatie van de voorschotten van de klanten	16
5.5	Klanten met budgetmeter [Wallonië]	16
5.6	Prosumers.....	17
5.7	Overheidsinstanties.....	19
5.8	Dag DO: het einde van de activiteiten van de noodlijdende leverancier	20
5.9	De leveringsvoorwaarden van de noodleverancier	20
5.9.1	Voor de YMR.....	20
5.9.2	Voor de AMR en de MMR.....	22
5.10	De beslissing van de regulatoren om de vergunning van een leverancier op te heffen.....	22
5.11	De marktprocessen in uitvoering op het moment van het in gebreke blijven	23
5.12	Bescherming van de persoonsgegevens	23
6	CONCLUSIE	24

1 INLEIDING

De leverancier speelt een cruciale rol op de vrijgemaakte energiemarkt, en in het bijzonder op het distributienet. Hij is de contactpersoon van de klant wat de marktprocessen betreft, hij is ertoe gehouden de energie aan te kopen die zijn klanten verbruiken, en hij factureert aan de eindklant naast de kosten voor de energie ook verschillende andere kosten (kosten van het transmissie- en distributienet, belastingen, lasten, ...). Hij sluit ook, voor het transport van deze energie, een toegangscontract met de distributienetbeheerder (DNB), die aan deze leverancier de toegang tot zijn netinfrastructuur verleent.

Ongeacht het marktmodel bestaat het risico dat een leverancier er niet meer in slaagt zijn - contractuele, regulatorische of financiële - verplichtingen na te komen en zijn activiteiten stopzet.

Op een vrijgemaakte markt heerst er, in afwezigheid van voldoende precieze reglementering, verwarring over wat in een dergelijk geval moet worden ondernomen op de markt. Plots zouden alle klanten van een noodlijdende leverancier zonder leverancier komen te zitten. Volgens de loutere marktlogica zou dit betekenen dat ze niet meer bevoorradt zouden worden met energie en afgesloten zouden worden van het net. De gebruikelijke marktprocessen zouden dan leiden tot de afsluiting van deze klanten, al naar gelang het geval na het volgen van een specifieke procedure. Om verschillende redenen is deze situatie geenszins wenselijk. In geval van afsluiting van het net zouden de betrokken klanten immers blootgesteld kunnen worden aan potentieel ernstige gevolgen. Voor de residentiële klanten zou dit de ontzegging betekenen van toegang tot een basisbehoefte, terwijl dit voor de professionele klanten zou kunnen leiden tot aanzienlijke financiële schade en mogelijk het einde van hun activiteit. Bovendien zou een dergelijke situatie het vertrouwen van de consumenten in de markt en de marktdynamiek kunnen schaden, en ook een impact kunnen hebben op de veiligheid van het net.

Hoewel het dus mogelijk is dat een energieleverancier in gebreke blijft, zou het volgen van een marktlogica in die gevallen kunnen leiden tot sociaal en economisch onaanvaardbare resultaten. Deze vaststelling vereist dus de invoering van een volledige en functionele reglementering met betrekking tot de noodleverancier, om de consumenten te beschermen.

Onderhavige nota heeft tot doel de krachtlijnen voor te stellen van een reglementering die ingevoerd zou kunnen worden om het hoofd te bieden aan dergelijke situatie en de doorlopende bevoorrading van de getroffen klanten te verzekeren. Ze is het resultaat van overleg tussen de drie gewestelijke regulatoren, met name Brugel, de CWaPE en de VREG. De federale regulator (de CREG) heeft aan deze werkzaamheden deelgenomen als waarnemer.

Deze regeling is coherent met Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG, en met name artikel 3.3 ervan. Ze draagt bovendien bij aan de gedeeltelijke omzetting van Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, die de lidstaten aanmoedigt om voor huishoudelijke afnemers en kleine ondernemingen een universele dienstverlening voor de levering van elektriciteit te organiseren via een hiertoe aangewezen noodleverancier.

2 VOORGESCHIEDENIS

De gewestelijke regulatoren werken al enkele jaren samen om gemeenschappelijke visie uit te werken op de noodleveranciersregeling met het doel om hun respectieve regeringen te verzoeken een volledig wettelijk en reglementair kader ter zake in te voeren, op basis van een zorgvuldig bestudeerd voorstel.

De gewestelijke regulatoren hebben in 2017 enkele *stakeholders* (d.w.z. leverancier, bevrachter, netbeheerder, curator, ...) ontmoet met als doel de krachtlijnen te bepalen van een evenwichtig voorstel ter zake. Een eerste ontwerpadvies werd begin 2018 gepubliceerd en voorgelegd ter openbare raadpleging. Op deze manier konden veel reacties verzameld worden van alle *stakeholders*¹.

In dezelfde periode werden de gewestelijke energiemarkten geconfronteerd met twee ongebruikelijke gebeurtenissen, met name het in gebreke blijven:

- van de commerciële leverancier Belpower International nv, waardoor in elk van de Gewesten een specifieke noodleveranciersregeling moest worden geactiveerd;
- van de evenwichtsverantwoordelijke ANODE, verantwoordelijk voor het evenwicht van de portefeuille van meerdere nieuwe leveranciers, wat de broosheid aantoonde van de betreffende regulering op de gewestelijke energiemarkten.

Hoewel de ervaring met Belpower verschillende negatieve gevolgen had, had de verschillende aanpak in de gewesten als gevolg dat er als het ware geëxperimenteerd werd met bepaalde noodleveringsmodellen. Daaruit konden de gewestelijke regulatoren enerzijds en de marktspelers anderzijds de nodige lessen trekken.

In het kader van dit tweede advies hebben de gewestelijke regulatoren geprobeerd om een nieuw ontwerp van model op te stellen en ter raadpleging voor te leggen. Bij de opstelling hiervan hebben de gewestelijke regulatoren drie doelstellingen nagestreefd:

- het in aanmerking nemen van een groot deel van de opmerkingen geformuleerd na de raadpleging betreffende het eerste ontwerpadvies;
- vereenvoudiging, met name door gebruik te maken van de meest efficiënte marktprocedures;
- een evenwichtige verdeling van de bijdragen van de verschillende marktspelers, in overeenstemming met de rol van elke speler.

3 KADER

3.1 In gebreke blijven en beëindiging van de leveringsactiviteiten

In het kader van dit advies betreffende de noodlevering wordt een onderscheid gemaakt tussen situaties waarin een commerciële leverancier in gebreke blijft (elke gebeurtenis die leidt tot het ontzeggen van de toegang tot het net) en een situatie waarin de overdracht van klanten noodzakelijk kan zijn, zonder dat evenwel een formele beslissing van het type 'beëindiging van de toegang' of 'opheffing van leveringsvergunning' vereist is (zoals bijvoorbeeld de stopzetting van de activiteiten van

¹ Document toegankelijk via de volgende link: <https://www.cwape.be/?dir=4&news=757>.

een leverancier, zoals hierna wordt uitgelegd). We wijzen erop dat de opheffing van een leveringsvergunning automatisch leidt tot een beëindiging van de toegang tot het net.

De tweede hypothese wordt geïllustreerd door de situatie van een commerciële leverancier die een actieve klantenportefeuille heeft, zijn reglementaire en contractuele verplichtingen nakomt, en overweegt om zijn leveringsactiviteit stop te zetten. In een dergelijke situatie kan de klantenoverdracht gebeuren op basis van een commercieel akkoord met één of meer overnemende leveranciers, in voorkomend geval in overeenstemming met bepaalde reglementaire bepalingen die tot doel hebben de betrokken klanten te beschermen. Een dergelijke situatie vereist geen toepassing van een noodleveranciersregeling, aangezien de levering aan de klanten op zich niet bedreigd wordt door eender welke vorm van in gebreke blijven. Dit advies heeft dan ook geen betrekking op deze situatie.

De situatie van - al dan niet plots - in gebreke blijven van een leverancier die zich vertaalt in een ontzeggen van de toegang tot het net, vereist de invoering van een specifiek reglementair kader om de continuïteit van de levering aan de betrokken klanten te waarborgen.

In onderhavig advies wordt ook een onderscheid gemaakt tussen twee situaties van in gebreke blijven van een leverancier:

- in een eerste situatie wordt een leverancier erkend in gebreke te zijn na een beslissing tot opheffing van de leveringsvergunning door de verantwoordelijke autoriteit, vaak de regulator, of na een beslissing tot het ontzeggen van de toegang tot het net door een of meerdere netbeheerders. Een dergelijke situatie biedt de verschillende spelers een tijdsvenster dat gebruikt kan worden om de markt toe te laten het beheer van en de informatieverstrekking aan de getroffen klanten te organiseren. In dit advies zal dan sprake zijn van **gepland in gebreke blijven**.
- in een situatie waarin het **in gebreke blijven** van de leverancier plots of **onvoorbereid** is, is het onmogelijk ex ante een overdrachtsproces van de klanten te organiseren en een communicatie naar de betrokken spelers te garanderen om hen voor te bereiden op een komende noodsituatie. In een plotse situatie van in gebreke blijven moet een specifieke regeling overwogen worden.

3.2 Voorafgaande opvolging van de leveranciers

Een onvoorbereid in gebreke blijven van een commerciële leverancier kan, meer nog dan een situatie waarin dit voorzien kan worden door de betrokken spelers, nadelig zijn voor de leveringsmarkt, de klanten en de marktspelers.

Om een dergelijke situatie te vermijden, zijn de gewestelijke regulatoren van mening dat de opvolging van de leveringsactiviteit moet worden versterkt. Die zou in voorkomend geval, bij niet-naleving van de geldende reglementering, kunnen leiden tot de opheffing van de leveringsvergunning, en zo tot het ontzeggen van de toegang.

De preventieve opvolging van de leveringsactiviteiten behoort evenwel niet tot de reikwijdte van dit advies. Dit advies heeft immers tot doel de organisatie mogelijk te maken van een raadpleging rond een intergewestelijk kader inzake noodlevering. Het beperkt zich dus tot aangelegenheden die zich voordoen als gevolg van een vastgesteld in gebreke blijven van een commerciële leverancier, en

handelt niet over aangelegenheden die betrekking hebben op wat voorafgaat aan een eventueel in gebreke blijven.

3.3 Noodleveranciersregeling die aanpasbaar is naargelang van het type van klanten: AMR/MMR, YMR

De marktprocessen en de regels voor de leveringsactiviteit inzake gas en elektriciteit, werden ingevoerd rekening houdend met verschillende types van betrokken klanten. De leveringsactiviteit aan huishoudelijke klanten omvat bijvoorbeeld een groot aantal openbaredienstverplichtingen, om deze klanten te beschermen, die niet van toepassing zijn op professionele klanten.

Om rekening te houden met deze bijzonderheden, maar ook met de specifieke aspecten die eigen zijn aan elk type van klant, menen de gewestelijke regulatoren dat het inzake noodlevering aangewezen is om een onderscheid te maken tussen de YMR-klanten enerzijds (waartoe ook kleine professionele klanten behoren) en de AMR/MMR-klanten anderzijds. Hoewel alle klanten opgenomen zijn binnen de scope van dit advies, menen de regulatoren dat de regels inzake noodlevering die erop van toepassing moeten zijn, op bepaalde vlakken van elkaar kunnen afwijken.

3.4 Gas- en elektriciteitsdistributienetten en gesloten distributienetten

Dit advies heeft enkel betrekking op de noodlevering aan klanten aangesloten op de gas- en elektriciteitsdistributienetten, niet op de noodlevering aan klanten aangesloten op de transmissienetten, de plaatselijk vervoernetten en op de gesloten distributienetten.

De situatie op een gesloten beroepsnet is zeer specifiek en werd nog niet besproken met de betrokken spelers. De regulatoren menen dat de beheerder van het gesloten net in dit stadium zelf de procedures en systemen zou moeten voorzien die vereist zijn om zijn netgebruikers/toegangshouders te sensibiliseren om een oplossing te zoeken in geval van een noodlijdende leverancier. De beheerder van het gesloten net zou zich uiteraard kunnen inspireren op de procedures beschreven in dit document. Mocht een leverancier zijn verplichtingen niet meer nakomen en mocht de beheerder van het gesloten net geen enkele oplossing vinden met de gebruiker van het betrokken net, dan zou de beheerder van het gesloten beroepsnet (en/of zijn toegangshouder) zelf verantwoordelijk kunnen worden voor de verzekering van de tijdelijke levering aan zijn stroomafwaartse klant, in afwachting van een definitieve oplossing met deze klant.

3.5 Noodleveranciersregeling die aanpasbaar is naargelang van de omvang van de noodlijdende leverancier

In het kader van de oplossing die de gewestelijke regulatoren voorstellen inzake noodlevering, wordt een belangrijke verantwoordelijkheid toegewezen aan de distributienetbeheerders, hetzij via de overname van de betrokken klanten, hetzij door de delegering – in overeenstemming met de regels van de vrije markt - van deze verantwoordelijkheid aan andere commerciële leveranciers.

De omvang, uitgedrukt op basis van het marktaandeel van de noodlijdende leverancier (i.e. aantal YMR-klienten binnen een zone die wordt bediend door een netbeheerder), blijkt evenwel een kritiek aspect te zijn dat een invloed kan hebben op het vermogen van de netbeheerders en/of de commerciële leveranciers om op efficiënte wijze de rol van noodleverancier te vervullen.

De regulatoren bevelen aan om deze omvang te ramen op basis van de laatst beschikbare gegevens, verminderd met een correctiefactor die zo veel mogelijk de migratie weerspiegelt, vóór de effectieve datum van de noodlevering (D0), van de klienten van de in gebreke blijvende leverancier naar andere commerciële leveranciers. De berekening van deze correctiefactor zou gebaseerd moeten zijn op de vroegere ervaring en ook rekening moeten houden met de nabijheid van D0.

Op basis van empirische historische gegevens lijkt een overdracht van 60%, vóór D0, van de betrokken klienten naar de commerciële leveranciers realistisch als de communicatie efficiënt wordt gevoerd².

Om die reden maken de gewestelijke regulatoren in het kader van dit advies een onderscheid tussen de verschillende commerciële leveranciers naargelang van hun omvang. Zo worden beschouwd als:

- a. **kleine leveranciers:** de leveranciers:
- met een marktaandeel van minder dan 4% of
 - waarvan het marktaandeel kleiner is dan het dubbele van de leveringen aan afnemers door de distributienetbeheerder.

Dit criterium, waarvan de beoordeling aan de netbeheerder wordt overgelaten, zal ter goedkeuring voorgelegd worden aan de gewestelijke regulator.

Gezien de bijzondere situatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en om een regeling te hebben die zo geharmoniseerd mogelijk is met de andere Gewesten, zullen in het Brussels Gewest de leveranciers met een marktaandeel van minder dan 5% automatisch beschouwd worden als kleine leveranciers;

- b. **middelgrote leveranciers:** de andere leveranciers – die niet opgenomen zijn in de categorie hierna – die actief zijn op een bepaald distributienet;
- c. **grote leveranciers:** de leveranciers met een gewestelijk marktaandeel van meer dan 20%. Het uitzonderlijke karakter van een gebeurtenis van het type in gebreke blijven van een grote leverancier rechtvaardigt een uitzonderlijke aanpak die buiten de reikwijdte van dit advies valt. Voor deze gevallen zijn de regulatoren van plan de ter zake bevoegde gewestelijke minister te informeren over de situatie.

4 VOORSTELLEN

4.1 Algemene doelstellingen

Onderhavige nota heeft tot doel de krachtlijnen voor te stellen van een reglementering die ingevoerd zou kunnen worden om het hoofd te bieden aan het in gebreke blijven van een commerciële leverancier die actief is op het distributienet in België, om de instandhouding van de levering aan de getroffen klienten mogelijk te maken. Ze wordt voorgelegd ter advies en ter raadpleging van de spelers.

² Idealiter moet de communicatie minstens één maand vóór D0 van start gaan.

Ze zal daarna voorgelegd worden aan de gewestelijke regeringen met het oog op een eventuele aanpassing van de geldende reglementering.

De beoogde reglementering heeft tot doel tegemoet te komen aan de volgende algemene doelstellingen:

- een omzetting van de Richtlijn van 13 juli 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG en de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU;
- het in aanmerking nemen van alle klanten van de noodlijdende leverancier (YMR, AMR en MMR); maar ook van de bijzondere situaties van de *prosumers*, de klanten met budgetmeter, de overheidsklanten, ... (waarvan de situaties voorgesteld worden in hoofdstuk 5). De procedures en termijnen worden aangepast naargelang van het profiel van de klant (YMR en AMR/MMR);
- een ononderbroken instandhouding van de bevoorrading van de klanten;
- de naleving door alle spelers van hun rol en hun verplichtingen;
- het streven naar een zeker evenwicht in het dragen van de verantwoordelijkheden door de verschillende spelers en de efficiëntie van de procedure voor de maatschappij in haar geheel;
- de veiligheid van het net.

4.2 Voorwaarden voor alle hierna voorgestelde scenario's

Dag D0 is de dag waarop de noodlevering van kracht wordt. Dag D0 stemt overeen met de dag van het ontzeggen van de toegang door de DNB, eventueel na de opheffing van een leveringsvergunning door de regulatoren, die *de facto* de beëindiging van de toegang tot de distributienetten impliceert. Idealiter zal dag D0 identiek zijn voor alle DNB's van eenzelfde gewest, en identiek in de drie gewesten, voor zover de voorwaarden die leiden tot het ontzeggen van de toegang gezamenlijk vervuld zijn, in geval van een leverancier die actief zou zijn in de drie gewesten³. Deze voorwaarde is evenwel niet noodzakelijk opdat de hierna voorgestelde scenario's van toepassing zouden kunnen zijn.

Een beslissing tot het ontzeggen van de toegang tot het net of opheffing van de vergunning kan geen terugwerkende kracht hebben.

Bovendien zou elke beslissing tot opheffing van vergunning of beëindiging van de toegang tot het distributienet idealiter van kracht moeten worden de 1e dag van de maand die volgt op de beslissing.

De scenario's stellen acties voor die idealiter ondernomen moeten worden vóór dag D0 en in de maanden die volgen op dag D0.

De hierna voorgestelde scenario's gaan ervan uit dat de DNB vooraf één of meer noodleveranciers heeft aangeduid. De DNB zal op transparante en niet-discriminerende wijze één of meer noodleveranciers moeten aanstellen, met respect voor de correcte marktwerking. Er kunnen meerdere noodleveranciers aangesteld worden door de DNB om rekening te houden met verschillende profielen van klanten en/of de omvang van de noodlijdende leverancier.

³ Zie ook in de aandachtspunten de punten 5.8 en 5.10

De relatie tussen de klant en zijn noodleverancier is van reglementaire aard (in tegenstelling tot de contractuele relatie) en houdt dus andere marktregels in.

Idealiter zullen de DNB's de noodleverancier(s), de noodlijdende leverancier en zijn evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter uiterlijk op D0-1 maand informeren over het ontzeggen van de toegang tot het net of de opheffing van de vergunning. De noodlijdende leverancier zal een bericht van einde contract ('*End Of Contract*' - 'EOC') versturen voor alle punten die hij bevoorraadt op D0-1 maand. Indien hij dit niet doet is de DNB gemachtigd om het bericht van EOC te versturen.

De wetgeving moet voorzien dat, vanaf de beslissing tot ontzeggen van de toegang tot het net of opheffing van de vergunning, **alle klanten** van de noodlijdende leverancier en van de noodleverancier zonder kosten of schadevergoeding kunnen veranderen van leverancier.

4.3 Scenario's

In de scenario's hierna wordt een onderscheid gemaakt tussen een onvoorbereid en een voorbereid in gebreke blijven door een leverancier, waarbij de regulatoren en de DNB al dan niet anticipatief kunnen handelen en dit aangekondigde einde dus kunnen voorbereiden.

Voor elke situatie wordt in de voorgestelde scenario's een onderscheid tussen de procedures gemaakt naargelang van het profiel van de klant (YMR, AMR en MMR) en de omvang van de noodlijdende leverancier.

In elk scenario heeft de DNB de taak de uitvoering van de noodleveranciersregeling te organiseren. De DNB heeft ook de taak de verschillende spelers (noodlijdende leverancier, noodleverancier, klanten van de noodlijdende leverancier, evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter, regulatoren) te informeren over de tenuitvoerlegging en de follow-up van de ingevoerde procedures naargelang van de verschillende scenario's hierna.

De regulatoren hebben ook een essentiële informatie- en communicatietask ten aanzien van elkaar⁴, maar ook ten aanzien van de spelers die actief zijn in hun gewesten.

Er wordt een basisscenario voorgesteld. Vervolgens worden verschillende varianten van dit scenario voorgesteld, waarvan de tenuitvoerlegging overgelaten wordt aan de beoordeling van de betrokken DNB.

De verschillende varianten of opties beoogd in de reglementering worden opengelaten voor bespreking.

⁴ Zie met name punt 5.10

4.3.1 Voorbereid in gebreke blijven

4.3.1.1 YMR-klienten

4.3.1.1.1 Kleine leverancier

➤ Scenario 1 (YMR-klienten van een kleine leverancier)

▪ **D0 -1 maand (uiterlijk)**

In een ideaal scenario verstuurt de noodlijdende leverancier minstens één maand vóór D0 een EOC.

De DNB informeert de evenwichtsverantwoordelijken/bevrachter en de klanten van de noodlijdende leverancier over de stopzetting van de activiteiten van deze leverancier en het feit dat de klanten vóór D0 snel een nieuwe leverancier moeten zoeken.

▪ **D0-15 dagen (uiterlijk)**

De DNB's sturen een brief naar de klanten van de in gebreke blijvende leverancier om hen te informeren over de stopzetting van de activiteiten van deze leverancier en het feit dat de klanten snel een nieuwe leverancier moeten zoeken. In de brief wordt de klant ook geïnformeerd over het feit dat als hij geen andere leverancier vindt, hij overgedragen zal worden naar de DNB op D0 en gefactureerd zal worden tegen een tarief dat hoger zou kunnen zijn dan het tarief dat werd toegepast door de noodlijdende leverancier (behalve voor de beschermde afnemers, die verder bevoorrad zullen worden tegen het sociaal tarief). In de brief wordt de klant verzocht zijn meterstanden mee te delen bij de verandering van leverancier.

Ze delen deze informatie ook mee op hun websites en gebruiken alle gegevens waarover ze beschikken om deze communicatie te verzekeren.

De **regulatoren** waken er ook over deze informatie mee te delen op hun websites.

▪ **D0 (dag van het ontzeggen van de toegang of de opheffing van de vergunning)**

De klanten die nog niet veranderd zouden zijn van leverancier, worden overgenomen door hun DNB met een meterstand op D0. De DNB factureert aan deze klanten op basis van het sociaal tarief voor beschermde afnemers of op basis van het leveranciertarief X⁵ voor de andere klanten.

De DNB's nodigen de klanten via de contacten met het callcenter of via de informatie op hun websites uit om een nieuwe leverancier te zoeken.

⁵ Maximaal tarief goedgekeurd door de CREG

- **D0+1 maand**

De DNB stuurt een tweede brief om de klanten die nog geen nieuw contract met een commerciële leverancier hebben afgesloten, aan te moedigen om dit te doen. De DNB deelt hen mee dat indien ze niet reageren, ze op D0+3 maanden overgenomen zullen worden door een noodleverancier.

De regulatoren delen deze informatie ook mee op hun websites.

De DNB informeert de noodleverancier regelmatig en minstens op D0+1 maand en op D0+3 maanden over het aantal klanten en het profiel van de klanten (evenals het afgenomen volume) die nog geen stappen hebben ondernomen.

- **D0+3 maanden**

De noodleverancier neemt de klanten over met de meterstanden op D0+3 maanden (geraamde meterstanden bij gebrek aan reëel opgenomen meterstanden). Uiterlijk vijf dagen vóór de overname op D0+3 maanden stuurt hij een brief naar de klanten om de algemene en bijzondere voorwaarden mee te delen. (Zie punt 5.9 voor de contractuele en tariefvoorwaarden)

➤ **Variant 1A**

De DNB factureert niet aan de klanten.

De leveranciers (inclusief de noodleverancier) nemen de klanten over met een meterstand op D0, zelfs als de effectieve overnamedatum na D0 valt.

De volumes met betrekking tot de klanten waarvan de overnamedatum na D0 valt, worden geïntegreerd in het residu van de allocatie, en worden dus ook gedragen door de volledige markt. Het residu zal later gecorrigeerd worden door de *rest term*⁶ bij de reconciliatie.

➤ **Variant 1B**

Op D0+2 maanden wordt een regularisatieprocedure, vergelijkbaar met MOZA⁷, gelanceerd door de DNB's voor de klanten die nog geen stappen zouden hebben ondernomen om een nieuwe leverancier te vinden. Deze procedure zou in bepaalde gevallen kunnen leiden tot de afsluiting van het toegangspunt vanaf D0+3 maanden.

Een dergelijke procedure zou beperkt kunnen worden tot niet-huishoudelijke YMR-klanten, en zo een onderscheid kunnen maken met scenario 1 dat van toepassing zou blijven voor de huishoudelijke YMR-klanten.

Als variant 1B gecombineerd wordt met variant 1A zal het verbruik dat door de DNB niet gefactureerd wordt tussen D0 en de datum van de regularisatie, geïntegreerd worden in de *rest term*, en dus ten

⁶ De *rest-term* van een distributienetbeheerder (elektriciteit) of van een distributienetbeheerder per GOS (gas) is de som van de reconciliaties van de verschillende Leveranciers op diezelfde distributienetbeheerder en per GOS (voor gas). (Bron: UMIG Part II E Settlement Fase/ stappenplannen | Segment Tabellen, 04 Settlement Reconciliation).

⁷ Regularisatieprocedure in geval van verhuizing die niet werd gemeld aan de leverancier

laste zijn van de DNB. Bij deze variant is er dus geen overdracht van de klant naar een commerciële noodleverancier.

4.3.1.1.2 Middelgrote leveranciers

Afhankelijk van de omvang van de in gebreke blijvende middelgrote leverancier en van de DNB zou het kunnen dat deze laatste niet in staat is om een groot aantal klanten over te nemen.

De DNB zal dan de mogelijkheid hebben om scenario 1 te volgen (met of zonder de varianten), of om het hierna voorgestelde scenario 2 te volgen.

➤ Scenario 2

▪ **D0 -1 maand (uiterlijk)**

In een ideaal scenario verstuurt de noodlijdende leverancier minstens één maand vóór D0 een EOC.

De DNB informeert de evenwichtsverantwoordelijken/bevrachter en de klanten van de noodlijdende leverancier over de stopzetting van de activiteiten van deze leverancier en het feit dat de klanten vóór D0 snel een nieuwe leverancier moeten zoeken.

Hij informeert ook de klant, per brief, over het feit dat als hij geen andere leverancier vindt, hij overgedragen zal worden naar de noodleverancier op D0 en gefactureerd zal worden tegen een tarief dat hoger zou kunnen zijn dan het tarief dat werd toegepast door de noodlijdende leverancier (behalve voor de beschermde afnemers, die verder bevoorradt zullen worden tegen het sociaal tarief). In de brief wordt de klant verzocht zijn meterstanden mee te delen bij de verandering van leverancier.

De DNB's delen deze informatie ook mee op hun websites en gebruiken alle gegevens waarover ze beschikken om deze communicatie te verzekeren.

De **regulators** waken er ook over deze informatie mee te delen op hun websites.

▪ **D0 (dag van het ontzeggen van de toegang of de opheffing van de vergunning)**

- Op D0 worden de YMR-klanten die nog niet naar een nieuwe commerciële leverancier zijn *geswitcht*, overgedragen naar de noodleverancier.
- De commerciële leveranciers nemen op D0, of zo snel mogelijk na D0, de klanten van de noodlijdende leverancier over die met hen een contract hebben afgesloten.

▪ **D0+3 maanden**

De noodleverancier kan de levering aan YMR-klanten die geen contract hebben afgesloten, via een EOC stopzetten na een voorafgaande waarschuwing aan de klanten.

Idealiter zal de DNB, uiterlijk op D0-1 maand, de spelers (noodleverancier, evenwichtsverantwoordelijken, bevrachters, regulatoren) bepalen en informeren over het scenario dat hij zal volgen (scenario 1 of 2).

4.3.1.2 AMR- en MMR-klienten

Het is niet denkbaar dat de DNB factureert aan de AMR- en MMR-klienten. De DNB factureert immers aan geen enkele klant met deze opnamefrequentie, en beschikt niet over de prijzen, noch over de operationele en IT-infrastructuur om dit te doen. Er lijkt een oplossing noodzakelijk waarbij een beroep wordt gedaan op de markt.

Het voorgestelde scenario is identiek voor kleine of middelgrote noodlijdende leveranciers.

➤ Scenario 3

▪ **D0 -1 maand (uiterlijk)**

In een ideaal scenario verstuurt de noodlijdende leverancier minstens één maand vóór D0 een EOC.

De DNB informeert de evenwichtsverantwoordelijken/bevrachter en de AMR- en MMR-klienten van de noodlijdende leverancier over de stopzetting van de activiteiten van deze leverancier en het feit dat de klienten vóór D0 snel een nieuwe leverancier moeten zoeken.

De DNB informeert de noodleverancier over zijn verplichting om, op verzoek van de klant, een niet-discriminerend voorstel (zie hoofdstuk 5.9) te doen aan de klienten afkomstig van de noodlijdende leverancier. Vanaf het moment dat een contract wordt afgesloten, is de noodleveranciersregeling niet meer van toepassing.

▪ **D0 (dag van het ontzeggen van de toegang tot het net of de opheffing van de vergunning)**

De DNB gaat op D0 over tot de afsluiting van de punten van de AMR- of MMR-klienten die niet veranderd zijn van leverancier. Er is dus geen overdracht van de klant naar een noodleverancier.

4.3.2 Plots in gebreke blijven

Het scenario dat wordt toegepast in geval van plots in gebreke blijven beoogt, zoals hiervoor uitgelegd, de situaties van plots in gebreke blijven van een leverancier waarop de distributienetbeheerders of de regulatoren moeilijk - en zelfs onmogelijk - kunnen anticiperen, en met name de overdracht van de klienten van deze leverancier. Ter herinnering: deze procedure heeft tot doel de continuïteit van de energielevering aan de klienten te verzekeren, en dit zelfs als een van de spelers het hoofd moet bieden aan een onmiddellijk onvermogen om zijn activiteit uit te oefenen.

De regulatoren menen dat twee situaties beschouwd kunnen worden als plots in gebreke blijven, namelijk: het faillissement van de leverancier zelf of het in gebreke blijven van de evenwichtsverantwoordelijke/van de bevrachter van de leverancier. De gevallen waarin het in gebreke

blijven niet aan de klant kon worden meegedeeld vóór D0-20d worden beschouwd als plots in gebreke blijven.

4.3.2.1 *Faillissement van de leverancier*

In geval van faillissement op D0 is de wet van 08/08/1997 betreffende de faillissementen dus van toepassing. Overeenkomstig artikel 46 van deze wet is het aan de curator om te beslissen over de al dan niet verdere uitvoering van de lopende contracten, tenzij het vonnis van faillietverklaring hieraan een einde maakt. De leveranciers zullen moeten voorzien dat in geval van faillissement al hun leveringscontracten automatisch en van rechtswege worden ontbonden. Zo kan worden voorkomen dat de curator zich moet uitspreken over de mogelijke voortzetting van de activiteit van een leverancier. Hoewel de voorzetting van de contracten *in concreto* moeilijk denkbaar is, is het verkieslijk geen twijfel te laten bestaan over deze eventuele mogelijkheid.

Elke leverancier die actief is op de Belgische energiemarkt zal dus in zijn algemene leveringsvoorwaarden en/of in zijn contracten een clause moeten voorzien betreffende de ontbinding ervan in geval van faillissement.

De reglementering inzake toegang tot het distributienet moet ook voorzien dat in geval van faillissement van een leverancier de netwerktoegang van deze leverancier van rechtswege beëindigd wordt vanaf de faillietverklaring bij de griffie van de rechtbank van koophandel.

Het faillissement op D0 leidt dus automatisch tot de beëindiging van de toegang tot het distributienet voor deze leverancier.

De distributienetbeheerders informeren vanaf D0, en uiterlijk op D0+5, de klanten van de leverancier. Ook de regulatoren organiseren een officiële mededeling ten aanzien van de markt.

Het stelsel dat van toepassing is vanaf D0 is het stelsel voorzien en uitgewerkt, naargelang van het type van klanten en van leverancier, in punt 4.3.1. 'Gepland in gebreke blijven' hiervoor, met inbegrip van zijn verschillende varianten, met uitzondering van scenario 3 voor AMR- en MMR-klanten. In geval van plots faillissement is het voorgestelde scenario voor de AMR- en MMR-klanten het volgende:

- **Scenario 3 bis (plots in gebreke blijven – AMR- en MMR-klanten)**
 - **D0 (dag van het ontzeggen van de toegang tot het net of de opheffing van de vergunning)**
 - Op D0 worden de AMR- en MMR-klanten die nog niet naar een nieuwe leverancier zijn *geswitcht*, overgedragen naar de noodleverancier.
 - De DNB informeert de noodleverancier over zijn verplichting om, op verzoek van de klant, een niet-discriminerend voorstel (zie hoofdstuk 5.9) te doen aan de klanten afkomstig van de noodlijdende leverancier. Vanaf het moment dat een contract wordt afgesloten, is de noodleveranciersregeling niet meer van toepassing.

- **D0+2 tot 4 weken**

De noodleverancier kan de levering aan AMR- en MMR-klienten die geen contract hebben afgesloten, via een EOC stopzetten na een voorafgaande waarschuwing aan de klienten. Het is de idee om de klienten na de datum van de mededeling door de DNB betreffende het in gebreke blijven van zijn leverancier, minstens 20 dagen de tijd te geven om te veranderen van leverancier.

4.3.2.2 Plots in gebreke blijven van de evenwichtsverantwoordelijke/van de bevrachter van de leverancier

In deze context stemt D0 overeen met de dag van het in gebreke blijven van de evenwichtsverantwoordelijke/de bevrachter van de leverancier, op voorwaarde dat dit onvoorzien was en de marktspelers niet konden anticiperen hierop.

Volgens de toepasselijke reglementering inzake energie moet elke leverancier een evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter hebben per toegangspunt. Als deze evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter niet meer bestaat op D0, zal de leverancier onmogelijk kunnen leveren aan zijn klienten. Als er geen nieuwe evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter wordt gevonden onmiddellijk na het wegvallen van de evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter, of als geen andere oplossing werd gevonden om het evenwicht en de bevoorrading te verzekeren, zal de leverancier beschouwd worden in gebreke te zijn. In de praktijk zullen de betrokken spelers, inclusief de regulatoren, proberen om een oplossing te vinden om de betrokken leverancier een termijn toe te kennen zodat hij kan veranderen van evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter. Het is wel zo dat, in geval van vaststelling van in gebreke blijven van de leverancier, de gewestelijke regulatoren menen dat in dit scenario de regeling beschreven in punt 4.3.1 'Gepland in gebreke blijven' van toepassing is vanaf D0.

4.3.2.3 Opmerkingen

In elk geval - zowel in een situatie van plots in gebreke blijven van een evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter als van een faillissement van een leverancier - is het moeilijk denkbaar dat deze gebeurtenissen zich plots voordoen in de praktijk. Een faillissement zal bijvoorbeeld pas uitgesproken worden in geval van een aanhoudende stopzetting van de betalingen van de leverancier. Het is dus redelijk aan te nemen dat het niet zal gaan om de eerste wanbetaling van de leverancier ten aanzien van de netbeheerder. Hetzelfde geldt wat de evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter betreft ten aanzien van de transmissienetbeheerder. Deze situaties zouden dus preventief opgespoord kunnen worden door de netbeheerders en doorgegeven kunnen worden aan de regulatoren, wat de mogelijkheid zou bieden om gevallen van plots in gebreke blijven te voorkomen⁸.

Een preventieve regulering en meer opvolging van de leverancier zouden dus ingevoerd moeten worden om het plotse in gebreke blijven van een speler te voorkomen, of het nu gaat om een evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter of een leverancier. Dat aspect maakt evenwel geen deel uit van deze nota.

⁸ Zie hieromtrent ook punt 5.10

Vraag openbare raadpleging

Statuut van de noodleveranciers: als een commerciële leverancier de klanten van de noodlijdende leverancier moet bevoorraden in het kader van de noodleveranciersregeling, moet men dan beschouwen dat deze leverancier de noodleverancier is en handelt voor eigen rekening, of dat hij uitsluitend levert voor rekening van de netbeheerder die de wettelijke noodleverancier zou zijn?

5 AANDACHTSPUNTEN

5.1 Evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter

De evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter van de noodlijdende leverancier blijft verantwoordelijk voor het evenwicht tot D0. Na deze datum is het de evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter van de DNB of van de commerciële noodleverancier, naargelang het geval, die verantwoordelijk wordt voor het evenwicht.

Naast de klanten van de noodlijdende leverancier zullen de DNB's de taak hebben de evenwichtsverantwoordelijken/bevrachters van de noodlijdende leverancier en van de eventuele noodleveranciers te informeren over de evolutie van de situatie.

In de procedure van de noodleverancier zou de wetgeving idealiter voor de DNB de mogelijkheid moeten voorzien om tijdelijk en op specifieke wijze een bevoorradingscontract met de evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter van de noodlijdende leverancier af te sluiten, ter dekking van de energievolumes van de klanten van deze laatste die tijdelijk overgenomen zullen worden door de DNB, en dit zonder aanbestedingsprocedure.

5.2 Vergoeding voor de dienstverlening van de DNB

De tariefmethodologieën die van kracht zijn in elk gewest, bepalen de manier waarop de kosten met betrekking tot de noodleveringsprocedure gerecupereerd worden door de tarieven.

5.3 Vergoeding van de schade geleden door de klanten

Een eventuele vergoeding van de klanten voor de schade die ze hebben geleden als gevolg van het in gebreke blijven van hun vroegere leverancier behoort niet tot het kader van onderhavige nota.

5.4 Recuperatie van de voorschotten van de klanten

De recuperatie van de voorschotten die de klant heeft gestort aan zijn vroegere noodlijdende leverancier, behoort niet tot het kader van onderhavige nota.

5.5 Klanten met budgetmeter [Wallonië]

In Wallonië, in het kader van de openbardienstverplichtingen (ODV's), beschikken bepaalde eindklanten (die tegelijkertijd klanten van een commerciële leverancier zijn) over een budgetmeter voor elektriciteit en aardgas. De klanten kunnen daarop krediet opladen dat door de

distributienetbeheerder overgemaakt wordt aan de leverancier in kwestie. Deze klanten kunnen zo elektriciteit of aardgas afnemen ten belope van het volume dat overeenstemt met het opgeladen krediet.

In geval van in gebreke blijven of faillissement van hun leverancier is het niet uitgesloten dat de Waalse klanten met een budgetmeter het al op hun budgetmeter opgeladen krediet volledig of gedeeltelijk verliezen. Dit punt is des te belangrijker aangezien aan deze klanten wordt aanbevolen om tijdens de zomer krediet op te laden voor hun budgetmeter voor gas – voor een soms aanzienlijk bedrag – om voldoende krediet te hebben met het oog op de winter.

Deze klanten zullen ook nog moeten kunnen genieten van hun krediet als de noodlijdende leverancier zijn leveringen stopzet.

Hiervoor moet de reglementering voorzien dat, in een dergelijke situatie, de betalingen (gekoppeld aan deze kredieten) van de distributienetbeheerder aan de noodlijdende leverancier onderbroken worden vanaf de beslissing tot ontzeggen van de toegang tot het net of opheffing van de vergunning. Op basis van het op D0 niet verbruikte krediet zal de DNB ervoor zorgen dat de noodlijdende leverancier geen hoger vooruitbetaald bedrag ontvangt dan wat door de klant met budgetmeter op D0 werd verbruikt.

5.6 Prosumers

In Vlaanderen en in Wallonië⁹ kan een producent aangesloten op laagspanning, met een jaarlijkse meteropname en die beschikt over een productie-installatie van groene elektriciteit met een vermogen van 10 kVa of minder, in aanmerking komen voor een compensatie tussen de afname en de injectie op het net voor elke periode tussen twee meteropnames. In Brussel heeft de compensatie enkel betrekking op de energiecomponent, en niet de nettarieven. De producent kan in Wallonië die compensatie op jaarbasis opeisen, behalve als op zijn initiatief een technische (of daarmee gelijkgestelde) tussenkomst op zijn aansluiting uitgevoerd wordt (met name bij verandering van leverancier) of in geval van vervanging van zijn teller opgelegd door de federale Metrologie. In die gevallen wordt de compensatie slechts uitgevoerd op tijdsintervallen korter een jaar.

In geval van het in gebreke blijven van een leverancier zou de compensatie niet op jaarbasis toegepast kunnen worden, omdat de regularisatiefactuur van de nieuwe leverancier van de klant geen betrekking zou hebben op een volledig jaar (behalve in het geval dat de meteropneming zou gebeuren op een datum die heel dicht bij D0 valt).

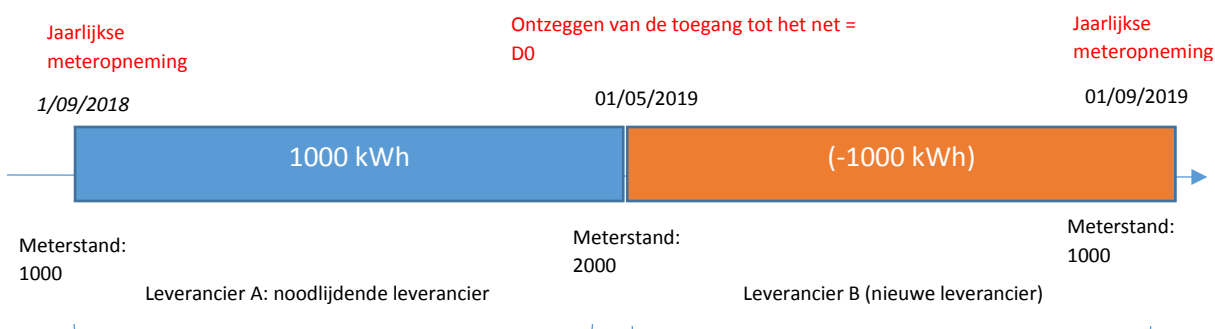
Om in alle situaties van de rechten van de *prosumers* te respecteren, is standaard geen enkele wijziging van de geldende marktregels voorzien. Een rechtzetting van de meterstanden om de compensatie op jaarbasis mogelijk te maken, zal op de *prosumer-klant* in geval van in gebreke blijven van zijn leverancier **uitsluitend toegepast worden als de klant dit vraagt aan zijn distributienetbeheerder**. De DNB zal toezien op doelgerichte communicatie voor de *prosumers*, zodat ze kunnen opteren voor de optie die het meest gunstig is voor hen. In dit geval zal de DNB aan de nieuwe leverancier niet de meterstand op D0 meedelen, maar de laatste meterstand die hij heeft meegedeeld aan de noodlijdende leverancier om de laatste regularisatiefactuur op te maken.

⁹ Art.153 du Règlement Technique pour la gestion des réseaux de distribution d'électricité en Région wallonne et l'accès à ceux-ci

De regulatoren promoten ook het principe dat de inzake compensatie toegepaste regels voor de *prosumers* geen obstakel mogen vormen om een proactieve houding aan te nemen in de zoektocht naar een nieuwe commerciële leverancier. Er zal doelgerichte communicatie naar de *prosumers* vereist zijn om hen te stimuleren om al dan niet een rechtzetting van de meterstanden aan te vragen om de jaarlijkse compensatie mogelijk te maken.

Hieronder vindt u twee voorbeelden, waarbij de regel die voorziet dat de DNB aan de nieuwe leverancier niet de meterstand op D0 meedeelt, maar de laatste meterstand die werd meegedeeld aan de noodlijdende leverancier om zijn jaarlijkse factuur op te maken, ofwel gunstig, ofwel ongunstig is voor de *prosumer-klant*.

Voorbeeld 1: geval van de klant waarvan de jaarlijkse productie groter is dan of gelijk is aan zijn jaarlijks verbruik

Facturering volgens het principe: meterstand meegedeeld aan de nieuwe leverancier = meterstand op D0

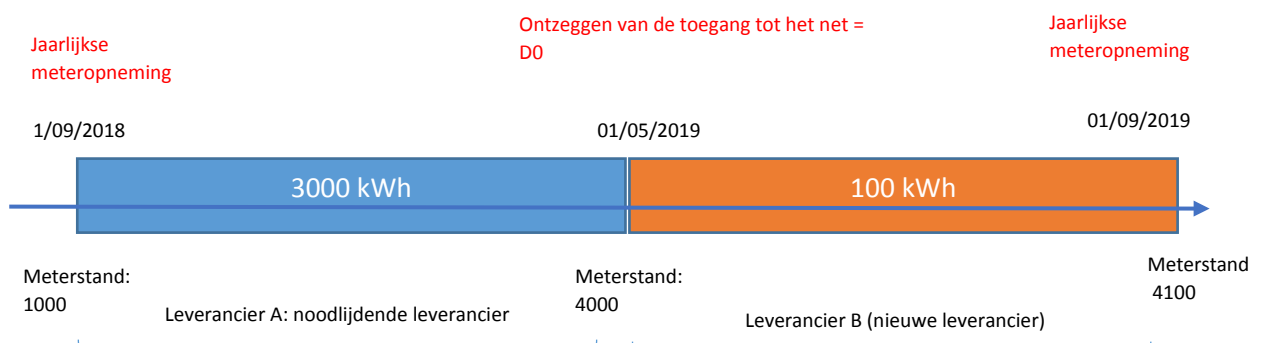
- Facturering leverancier A = 1000 kWh
- Facturering leverancier B: 0 kWh

Facturering volgens het principe: meterstand meegedeeld aan de nieuwe leverancier = meterstand van de laatste jaarlijkse opname (hetzij meterstand op 01/09/2018)

- Facturering leverancier A = 0 kWh
- Facturering leverancier B = 0 kWh

In het geval van voorbeeld 1 is het in het belang van de prosumer-klant dat de aan de nieuwe leverancier (leverancier B) op D0 meegedeelde meterstand de meterstand van de laatste jaarlijkse opneming is.

Voorbeeld 2: Geval van de klant die zijn voorschotten regelmatig betaalt en waarvan de jaarlijkse productie kleiner is dan zijn verbruik.

Facturering volgens het principe: meterstand meegedeeld aan de nieuwe leverancier = meterstand op DO

- Facturering leverancier A = 3000 kWh
- Facturering leverancier B: 100 kWh

Facturering volgens het principe: meterstand gebruikt bij het faillissement = meterstand van de laatste jaarlijkse opneming (hetzij meterstand op 01/09/2018)

- Facturering leverancier A = 0 kWh
- Facturering leverancier B = 3100 kWh

In het geval van voorbeeld 2 is het in het belang van de prosumer-klant dat de aan de nieuwe leverancier (leverancier B) op DO meegedeelde meterstand wel degelijk de meterstand op DO is. Anders loopt de klant immers een groot risico dat hij nooit van de noodlijdende leverancier de voorschotten ontvangt die aan deze laatste werden betaald vóór DO en loopt hij het risico deze opnieuw te moeten betalen aan de nieuwe leverancier na DO.

5.7 Overheidsinstanties

De overheidsinstanties kunnen een andere energieleverancier aanstellen op basis van een nieuwe maar eenvoudigere aanbestedingsprocedure, met name de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking.¹⁰

Deze procedure kan overwogen worden voor zover dit strikt noodzakelijk is als de termijnen voor de openbare of niet-openbare procedure of de mededingingsprocedure met onderhandeling niet in acht kunnen worden genomen wegens dwingende spoed voortvloeiend uit onvoorzienbare gebeurtenissen voor de aanbestedende overheid. De ter rechtvaardiging van de dwingende spoed ingeroepen omstandigheden mogen in geen geval aan de aanbestedende overheid te wijten zijn.

Deze procedure gebeurt zonder voorafgaande bekendmaking. Er moet evenwel, en in de mate van het mogelijke, een raadpleging van verschillende aanbieders plaatsvinden. In dat opzicht is het verkieslijk dat een raadpleging van de mogelijke offertes van de leveranciers plaatsvindt, ook al is dit niet verplicht. In elk geval is het verloop van deze procedure natuurlijk veel eenvoudiger dan wanneer een bestek moet worden bekendgemaakt.

In tegenstelling tot de andere aanbestedingsprocedures worden er geen termijnen voorgeschreven door de wet. Deze procedure kan dus zeer snel voltooid worden, uiterlijk in enkele dagen of weken. De regulatoren zijn van mening dat in geval van het in gebreke blijven van hun energieleverancier de situatie rechtvaardigt dat de overheidsinstanties een beroep doen op deze onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking. Dit moet trouwens uitdrukkelijk vermeld worden in de brief van de DNB's waarin het in gebreke blijven van de leverancier gemeld wordt.

¹⁰ Wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, artikel 42 §1 1° b): “voor zover dit strikt noodzakelijk is, de termijnen voor de openbare of niet-openbare procedure of de mededingingsprocedure met onderhandeling wegens dwingende spoed voortvloeiend uit onvoorzienbare gebeurtenissen voor de aanbestedende overheid, niet in acht kunnen worden genomen. De ter rechtvaardiging van de dwingende spoed ingeroepen omstandigheden mogen in geen geval aan de aanbestedende overheid te wijten zijn;”.

Gezien het uitzonderlijke karakter van de situatie zou de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking toegepast kunnen worden.

5.8 Dag D0: het einde van de activiteiten van de noodlijdende leverancier

Het is belangrijk dat de reglementering een volkomen duidelijk startpunt heeft. In onderhavige nota wordt dus voorgesteld dat dag D0 overeenstemt met de dag van de beëindiging van de toegang tot het distributienet. **In geval van beëindiging van de toegang tot het net moet de reglementering voorzien dat de leveringscontracten die de noodlijdende leverancier binden aan zijn klanten, van rechtswege ontbonden worden.**

Dit startpunt bepaalt zo het einde van de normale marktsituatie en het begin van de voorgestelde oplossing.

Idealiter zou dag D0 dezelfde moeten zijn voor alle DNB's van eenzelfde gewest, en in geval van een leverancier die actief is in meerdere gewesten van het land, dezelfde voor alle gewesten.

Het zal echter niet altijd mogelijk zijn om de noodleveranciersregeling tegelijkertijd te lanceren in de drie gewesten. Het is evident dat de beëindiging van de toegang tot het distributienet, in een specifiek gewest, sneller zou kunnen leiden tot problemen dan in andere gewesten. Alleen al de slechte reclame met betrekking tot de stopzetting van de toegang tot het net in een gewest zou de klanten van een ander gewest er waarschijnlijk toe aanzetten om een andere leverancier te kiezen.

In het geval van een leverancier die actief is in meerdere gewesten van het land, is het dus belangrijk dat de regulatoren de mogelijkheid hebben om onderling de eventuele beëindiging van de toegang te bespreken en zoveel mogelijk overleg plegen alvorens te beslissen tot een, in voorkomend geval gelijktijdige, opheffing van de vergunning van een leverancier.

Ze zullen minstens de andere regulatoren waarschuwen mocht een leverancier zijn activiteiten plots stopzetten.

Tenzij de omstandigheden dit onmogelijk maken, moet de beslissing van de regulatoren die leidt tot een opheffen van de vergunning of de beslissing van de DNB die leidt tot een beëindiging van toegang tot het distributienet, minstens 30 dagen vóór de datum van opheffing van de vergunning of beëindiging van de toegang worden meegedeeld.

5.9 De leveringsvoorwaarden van de noodleverancier

5.9.1 Voor de YMR

De klanten van de noodlijdende leverancier die overgedragen worden naar een commerciële leverancier die optreedt als noodleverancier, sluiten met hem geen contract af voor hun bevoorrading met elektriciteit en/of aardgas. Met andere woorden: eerder dan een contractuele relatie gaat een reglementaire relatie van start tussen de klant en de noodleverancier.

De noodleverancier informeert deze klant zo vroeg mogelijk over zijn rol en bevoorraadt deze klant alsof hij er een contract mee had.

De noodleverancier past voor zijn levering (in het kader van de noodleveranciersregeling) dezelfde voorwaarden toe als die welke hij toepast op zijn andere klanten. De voorwaarden moeten dus overeenstemmen met een product dat actief wordt aangeboden (geen slapend product). Het feit dat de klanten van de noodlijdende leverancier geen contract afsluiten met de noodleverancier (het gaat om een reglementaire relatie), mag niet leiden tot een andere behandeling dan die welke de andere klanten krijgen (i.e. de klanten die effectief een contract hebben afgesloten met de leverancier in kwestie). Het gekozen product heeft uitsluitend betrekking op de levering van elektriciteit/gas, en niet op de optionele en verplichte diensten die tegen betaling worden verleend.

Het voorstel om te leveren aan de klanten van de noodlijdende leverancier aan voorwaarden die overeenstemmen met een product dat actief wordt aangeboden aan de andere klanten van de noodleverancier, heeft tot doel misbruik te voorkomen en te vermijden dat de noodleverancier een apart product (specifiek voor de noodlevering) creëert tegen een prijs die niet conform is met de markt.

De noodleverancier informeert zijn klant zo snel mogelijk, en uiterlijk binnen de 5 dagen vóór zijn levering, over zijn tijdelijke overname, over het product en de voorwaarden die van toepassing zullen zijn in deze context, alsook over de mogelijkheden waarover deze klant beschikt om zijn situatie te regulariseren, in het bijzonder:

- de afsluiting van een contract met de noodleverancier zelf, met in voorkomend geval een voorstelling van de waaier van producten die voorgesteld kunnen worden;
- de afsluiting van een contract met een andere commerciële leverancier, met voor de YMR-klanten een verwijzing naar de vergelijkingssite van de gewestelijke regulator om het meest gunstige contract te zoeken.

Bovendien informeert de noodleverancier de klant over de mogelijke gevolgen indien de klant geen enkele actie zou ondernemen.

➤ **Wat de prijs betreft:**

De noodleverancier mag in het kader van de noodlevering geen minder gunstige prijsvoorwaarden toepassen dan die welke hij toepast voor zijn gewone klanten. Met andere woorden: hoewel de noodleveranciersregeling geen enkele prijsbepaling omvat, mag de in het kader van de noodleveranciersregeling toegepaste prijs niet hoger zijn dan de prijs die de leverancier toepast in het kader van de levering aan de klanten die, tijdens deze periode, met hem een contract hebben afgesloten voor een actief product.

➤ **Verandering van leverancier**

Elke - al dan niet huishoudelijke - klant moet dezelfde termijnen en voorwaarden inzake *switch* (van de noodleverancier naar de leverancier van zijn keuze) toepassen als die welke in dezelfde omstandigheden van toepassing zijn voor de andere huishoudelijke klanten. Dit doet geen afbreuk aan de mogelijkheid om, in voorkomend geval, te veranderen van leverancier met terugwerkende kracht op DO (zoals hiervoor vermeld).

➤ **Verplichting tot overname van de klanten**

De via een wettelijke procedure of via een offerteaanvraag aangestelde noodleverancier zou verplicht zijn de klanten over te nemen volgens de hiervoor beschreven scenario's. Ze zouden een klant niet kunnen weigeren, ook niet wanneer deze klant nog schulden zou hebben ten aanzien van deze noodleverancier.

➤ **Einde van de noodleveranciersregeling**

De noodleveranciersregeling strookt niet helemaal met het principe van de vrije marktwerking, maar is gerechtvaardigd om bij het in gebreke blijven van de oorspronkelijke leverancier de continuïteit van de energielevering aan de eindklant te verzekeren. Dit mechanisme is dus een beschermingsmaatregel voor alle klanten.

- De noodleveranciersregeling loopt ten einde in geval van afsluiting in overeenstemming met de wettelijke bepalingen of als de klant een leveringscontract afsluit met een leverancier van zijn keuze (commerciële leverancier die actief is op de markt, inclusief de leverancier die de rol van noodleverancier op zich neemt). In dit laatste geval loopt de reglementaire relatie tussen de klant en de noodleverancier ten einde en wordt deze vervangen door een contractuele relatie met de leverancier van zijn keuze. Deze contractuele relatie wordt beheerst door de normale regels van de energiemarkt;
- Aangezien de noodleveranciersregeling voor de YMR-klanten een uitzonderlijke regeling is om tegemoet te komen aan een noodsituatie, is de toepassing ervan niet meer gerechtvaardigd na een termijn van één jaar. Eens deze termijn verstreken is, zijn de normale marktregels van toepassing.

5.9.2 Voor de AMR en de MMR

De noodleverancier is verplicht om niet-discriminerende voorwaarden aan te bieden aan de AMR- en MMR-klanten van de noodlijdende leverancier.

5.10 De beslissing van de regulatoren om de vergunning van een leverancier op te heffen

In de hiervoor voorziene regeling komt de beëindiging aan bod van de toegang tot het distributienet, in de meeste gevallen op initiatief van de netbeheerder als een van zijn leveranciers beschouwd wordt in gebreke te blijven. In bepaalde situaties is het evenwel denkbaar dat het in een gewest de regulator is die beslist over de stopzetting van de activiteit van de leverancier, om proactief het 'domino-effect' te vermijden dat een in gebreke blijven van deze leverancier zou kunnen hebben op de hele markt. De regulator zou (niet exhaustief) de vergunning van een leverancier in zijn gewest kunnen opheffen op basis van een in gebreke blijven dat werd vastgesteld in een ander gewest, als gevolg van het in gebreke blijven van zijn evenwichtsverantwoordelijke, of ook op basis van een vastgesteld in gebreke blijven op het transmissienet van een leverancier die zowel actief is op het distributienet als op het transmissienet.

De regulatoren menen dat het stelsel van leveringsvergunningen een specifieke gewestelijke materie is. In onderhavige nota, die tot doel heeft gemeenschappelijk te zijn voor de drie gewesten, komt dit onderwerp dus niet aan bod. In dat kader zal het aan elk gewest zijn om zijn eigen reglementering ter zake te herzien, rekening houdend met de bestaande bepalingen, om alle mogelijke situaties te omvatten waarin een regulator de vergunning van een leverancier zou moeten opheffen en daardoor de in deze nota voorziene noodleveranciersregeling zou moeten toepassen.

Bovendien benadrukken de regulatoren het feit dat elke beslissing tot opheffing van de vergunning voldoende gemotiveerd zal moeten worden en gebaseerd zal moeten zijn op objectieve en niet-discriminerende criteria, zoals het criterium van de financiële capaciteit van de leverancier.

5.11 De marktprocessen in uitvoering op het moment van het in gebreke blijven

- *De YMR-klienten waarvan de opname valt tussen D0 en D0+ 2 maanden*

In het geval van scenario 1 waarbij de klant gefactureerd wordt door de DNB, zal geen enkele specifieke procedure moeten worden voorzien als een meterstand wordt opgenomen tussen D0 en D0+2 maanden.

In het geval van scenario 1A (geen facturering door de DNB) zullen bij de overname van het punt door de noodleverancier de meterstanden op D0 meegedeeld worden en standaard gebruikt worden.

- *De klienten waarvoor een aanvraag voor de plaatsing van een budgetmeter loopt*

[In Wallonië] wordt de procedure onderbroken vanaf de aankondiging van de opheffen van de vergunning of de beëindiging van de toegang tot het net van de leverancier.

- *De MOZA-procedure*

De eventuele lopende MOZA-procedure wordt voortgezet. Er moet bijzondere aandacht worden voorzien als de klant op het regularisatieformulier de noodlijdende leverancier kiest.

- *De Switch*

De switch-procedure wordt voortgezet, behalve als de switch de overdracht van de klant aan de noodlijdende leverancier voorziet. In dit geval wordt de procedure onderbroken.

Vraag openbare raadpleging

Verwerking van de lopende switches: Zou in geval van een switch van een klant van de noodlijdende leverancier naar een derde commerciële leverancier met als effectieve datum een datum na D0 (ED>0) D0 opgelegd moeten worden als effectieve datum? Of is het verkieslijk om de lopende switch te annuleren en de betrokken klant over te dragen naar de noodleverancier?

5.12 Bescherming van de persoonsgegevens

De DNB past de verschillende scenario's toe in overeenstemming met de reglementering betreffende de bescherming van de persoonsgegevens. De DNB mogen de gegevens waarover ze beschikken

gebruiken om een optimale communicatie te verzekeren met de betrokken klanten in het kader van de doelstelling van onderhavige nota.

6 CONCLUSIE

Het jaar 2018 werd gekenmerkt door het in gebreke blijven van de commerciële leverancier Belpower en van de evenwichtsverantwoordelijke Anode, verantwoordelijk voor het evenwicht van de portefeuille van meerdere leveranciers. Dit heeft:

- enerzijds het belang bevestigd van de werkzaamheden die tot dan toe inzake noodlevering werden verricht door de gewestelijke regulatoren, bijgestaan door de CREG als waarnemer, en het nut bevestigd van de invoering van een zo gemeenschappelijk mogelijke benadering ter zake tussen de gewesten;
- anderzijds de gewestelijke regulatoren overtuigd van de nood aan een flexibelere benadering inzake noodlevering, die een hervorming rechtvaardigde van hun eerste beschouwingen die begin 2018 werden geconsulteerd.

In onderhavige nota wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende scenario's inzake noodleveranciersregeling, om rekening te houden met de omvang van de noodlijdende leverancier (i.e. klein, middelgroot of groot), met het type van betrokken klant (YMR, MMR en AMR) en met de eigen capaciteit van de distributienetbeheerder om tijdelijk een klantenportefeuille over te nemen, ... Op dezelfde manier zullen de commerciële leveranciers, via de organisatie van aanbestedingen door de distributienetbeheerders, naargelang het geval een belangrijke rol kunnen spelen in de noodlevering.

Het is wel zo dat elke noodleveringsprocedure tijdelijk bepaalde rechten van de klanten kan beperken, (hoge) kosten kan veroorzaken en enkele technische beperkingen kan inhouden. De reglementering betreffende de noodleverancier zou dus enkel gestart mogen worden als er geen enkel ander alternatief is. De regulatoren zullen de mogelijkheid moeten onderzoeken om de noodlijdende leverancier de nodige tijd te geven om een oplossing te zoeken binnen de markt, bijvoorbeeld door hun klantenportefeuille te verkopen. De regulator zal de leveringsvergunning pas opheffen na alle andere mogelijkheden te hebben onderzocht en geen oplossing met minder ernstige gevolgen te hebben gevonden. De regulatoren merken bovendien op dat de distributienetbeheerder in bepaalde situaties de toegang zou kunnen ontzeggen zonder het advies van de regulator¹¹.

De regulatoren achten het opportuun om hun beschouwingen opnieuw voor te leggen ter openbare raadpleging. Daarna kan een eindversie opgesteld worden en kunnen - in voorkomend geval - wetgevende/reglementaire voorstellen inzake noodlevering geformuleerd worden.

Tot slot verduidelijken de gewestelijke regulatoren dat hun beschouwingen inzake noodlevering het geenszins onmogelijk maken om samen parallel na te denken over de implementatie van preventieve maatregelen, bijvoorbeeld in de vorm van een grondige follow-up van de naleving door de commerciële leveranciers van de criteria voor de toekenning van de leveringsvergunningen, en meer bepaald de criteria die betrekking hebben op hun financiële capaciteiten.

¹¹ Uitsluitend in het Vlaams Gewest en het Waals Gewest.